ВЫДАННЕ АСВЕТНІКАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

НАСТАЎНІЦКАЯ ГАЗЕТА

13 кастрычніка 2011 года

Уступная

што чакае абітурыентаў

Прыём у сельскагаспадарчыя ВНУ шмат у чым адметны. Па-першае, разведзены тэрміны ўступнай кампаніі на дзённай і завочнай формах навучання. Летам работнікі аграрнага сектара (патэнцыяльныя завочнікі) заняты ўборкай ураджаю, і нішто не павінна ім перашкаджаць. Па гэтай жа прычыне ад абітурыентаў завочнай формы навучання сельскагаспадарчых спецыяльнасцей не патрабуюцца ў абавязковым парадку сертыфікаты цэнтралізаванага тэсціравання — можна здаць экзамены ў ВНУ. Гэта па-другое. Сёння, напярэдадні пачатку прыёму дакументаў на завочнае навучанне, мы вырашылі падрабязна разгледзець гэтыя і іншыя асаблівасці аграрных ВНУ на прыкладзе Беларускага дзяржаўнага аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта. Тым больш што сёлета ўпершыню абітурыенты завочнай бюджэтнай формы навучання будуць заключаць дагаворы з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі.

Адказны сакратар прыёмнай камісіі БДАТУ дэкан аграмеханічнага факультэта В.Б.Лоўкіс.

Дзённае навучанне: абітурыентаў стала менш, але на бюджэце захаваўся конкурс

Як і ў большасці ВНУ краіны, залічэнне абітурыентаў на дзённае навучанне завяршылася 6 жніўня. Вынікі набору прыёмную камісію радуюць: кантрольныя лічбы прыёму выкананы. Для сёлетняй уступнай кампаніі, адметнасцю якой быў заўважны дэмаграфічны спад, гэта ўжо своеасаблівае дасягненне. Сярэдні конкурс на бюджэтнае навучанне ў БДАТУ склаў больш за 2 чалавекі на месца. Што да платнай формы навучання, то тут па большасці спецыяльнасцей план набору выкананы, толькі на асобных спецыяльнасцей не запоўнены ўсяго 5—7 платных месцаў. У выніку на бюджэтную форму прынята 543 чалавекі, на платную — каля 500.

— Калі параўноўваць нават з 2010 годам, які быў найбольш спрыяльны для ўніверсітэта з пункта гледжання колькасці абітурыентаў, калі сярэдні конкурс складаў 2,7 заявы на месца, то сёлетняя ўступная кампанія не расчаравала, — адзначае адказны сакратар прыёмнай камісіі дэкан аграмеханічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта Віктар Баляслававіч Лоўкіс. — Гэты год — толькі пачатак дэмаграфічнага спаду, таму мы рыхтуемся да паступовага змяншэння колькасці паступаючых амаль у два разы ў 2014 годзе.

Аб'ёмы мэтавай падрыхтоўкі будуць павялічвацца?

Адметна, што сёлета ў БДАТУ выкананы і кантрольныя лічбы прыёму па мэтавай падрыхтоўцы. Нагадаем, што на мэтавыя месцы ў сельскагаспадарчых ВНУ могуць прэтэндаваць выпускнікі школ, якія пражывалі ў сельскіх населеных пунктах не менш за два гады на момант атрымання адукацыі, альбо прафесійна-тэхнічных навучальных устаноў сельскагаспадарчага профілю, размешчаных у гарадах і пасёлках гарадскога тыпу. Відавочна, абітурыенты ахвотна карыстаюцца сваім правам паступаць па асобным конкурсе, нягледзячы на тое, што пасля заканчэння аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта ім прыйдзецца адпрацаваць два гады згодна з размеркаваннем і тры гады па мэтавым накіраванні.

Такая норма дзейнічае з мінулага года і змяшчаецца ў дагаворы, які папярэдне заключаецца паміж абітурыентам і дзяржаўнай арганізацыяй (або мясцовым выканаўчым ці распарадчым органам), зацікаўленай у мэтавай падрыхтоўцы. Сам дагавор, уласна, і з'яўляецца падставай для ўдзелу ў конкурсе на мэтавае месца.

Як вядома, прыём абітурыентаў з мэтавымі дагаворамі на сельскагаспадарчых спецыяльнасцях можа дасягаць 30 працэнтаў ад кантрольных лічбаў прыёму. Так, для мэтавікаў у БДАТУ ў гэтым годзе былі выдзелены 133 месцы (з 543 бюджэтных), на якія было пададзена больш за 200 заяў.

— Зараз у сістэме Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання абмяркоўваецца магчымасць павелічэння колькасці мэтавых месцаў да 80 працэнтаў ад агульнага прыёму на бюджэт. Мяркую, такія лічбы ўніверсітэту будзе выканаць цяжка, калі ўвогуле магчыма: усё ж такі ў найбліжэйшыя гады прагназуецца змяншэнне колькасці выпускнікоў школ, у тым ліку і сельскіх, — зазначае адказны сакратар прыёмнай камісіі БДАТУ.

Ва ўніверсітэце лічаць, што мэтавая форма падрыхтоўкі кадраў мае пэўныя перавагі для саміх выпускнікоў, таму варта толькі іх заахвоціць як след. Напрыклад, выпускнік-мэтавік можа не баяцца, што будзе размеркаваны ў нейкі чужы для яго раён, а быць упэўненым, што атрымае працоўнае месца на сваёй радзіме, побач з домам і бацькамі.

— Акрамя таго, зараз уводзіцца такая практыка, згодна з якой арганізацыя-заказчык ці мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы могуць назначаць стыпендыю студэнту-мэтавіку — такая дадатковая ўмова запісваецца ў дагаворы, — расказвае Віктар Баляслававіч Лоўкіс. — Гэта таксама ініцыятыва Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і Міністэрства адукацыі, якая накіравана на павышэнне зацікаўленасці гаспадарак у маладых спецыялістах і іх падрыхтоўцы. Стыпендыі заахвоцяць і саміх абітурыентаў атрымліваць адукацыю на ўмовах мэтавай падрыхтоўкі.

Прыём дакументаў на завочную і вячэрнюю формы атрымання адукацыі ў ВНУ сельскагаспадарчага профілю ажыццяўляецца з 1 па 30 лістапада. На ўступныя іспыты адводзіцца дваццаць дзён — з 1 па 20 снежня. Залічэнне адбываецца да 25 снежня.

Чаму моладзь не затрымліваецца ў сельскай гаспадарцы

Мінчан у БДАТУ звычайна паступае няшмат — 5—7 працэнтаў ад агульнай колькасці абітурыентаў. Што і зразумела: сталічным жыхарам няма чаго рабіць на сяле і многія з іх як агню баяцца размеркавання, асабліва ў Гомельскую і Магілёўскую вобласці, якія пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

Хаця для выпускнікоў БДАТУ ёсць работа і ў гарадах — напрыклад, у навукова-даследчых інстытутах сельскагаспадарчага профілю. Выпускнікі аграмеханічнага факультэта, у прыватнасці спецыяльнасці "Праектаванне і вытворчасць сельскагаспадарчай тэхнікі", могуць працаваць канструктарамі ў праектных арганізацыях. Інжынеры са спецыяльнасцю "Тэхнічнае забеспячэнне працэсаў сельскагаспадарчай вытворчасці" патрэбны ў навукова-практычных цэнтрах па механізацыі, земляробстве, харчаванні і іншых напрамках. Дарэчы, літаральна ў наступным месяцы пры БДАТУ адкрываецца навукова-даследчы інстытут, дзе таксама знойдзецца работа выпускнікам універсітэта.

— Праблема замацавання кадраў на сяле ёсць, і тут ВНУ наўрад ці можа нешта прынцыпова змяніць. Невысокі заробак і некамфортныя ўмовы працы і пражывання абумоўліваюць цякучасць маладых спецыялістаў, — гаворыць Віктар Баляслававіч Лоўкіс. — Я часта сустракаюся з кіраўнікамі гаспадарак, і яны заўважаюць, што спецыяліст у сельскай гаспадарцы працуе ўвесь светлавы дзень, зусім не мае часу для адпачынку. А яшчэ трэба весці хатнюю гаспадарку. І гэта на фоне нізкіх заробкаў. Нядаўна Федэрацыя прафсаюзаў зарэгістравала ў адным з СВК Бярэзінскага раёна заработную плату 302 тысячы рублёў у месяц. Аднак у гэты час у БДАТУ праходзіць папярэдняе размеркаванне, і прапановы прадпрыемстваў сталі заўважна больш выгаднымі ў плане заробкаў.

Зразумела, чаму аграрныя ВНУ аддаюць перавагу абітурыентам з сельскай мясцовасці: яны не баяцца фізічнай працы, прывыклі працаваць у рэжыме "ад відна да відна". У ВНУ лічаць, што мэтавыя дагаворы павінны заключаць менавіта сяльчане ці маладыя людзі з малых гарадоў, якія не па чутках знаёмы са спецыфікай жыцця і дзейнасці ў сельскай гаспадарцы.

Ніжняя планка: пазіцыя сельскагаспадарчай ВНУ

Па вышэйназваных прычынах абітурыенты з высокімі баламі часцей за ўсё не выбіраюць сельскагаспадарчыя спецыяльнасці. У мэтавікаў звычайна праходныя балы невысокія. На дзённую платную форму навучання на шэраг спецыяльнасцей прыходзіцца браць усіх, хто падаў дакументы. Ва ўніверсітэце адзначаюць, што са студэнтамі з нізкай стартавай падрыхтоўкай нялёгка працаваць, але пакуль не бачаць спосабу, як абмежаваць іх доступ у ВНУ.